

gracji, przedstawione podczas trwania szkoły przez wielu specjalistów z tej dziedziny różnią się, z naszego punktu widzenia, nie tyle co do istoty, ile co do metodologii badania danego zjawiska. W toku dyskusji został wyrażony pogląd, że zbyt szerokie stosowanie terminu „integracja” nie jest wystraszająco uzasadnione, że imperialistyczna integracja, jako stosunkowo nowa kategoria ekonomiczno-polityczna wymaga bardziej precyzyjnego określenia.

Ożywioną dyskusję wywołały referaty na temat *Mechanizm procesów integracyjnych*. Dużę zainteresowanie uczestnicy szkoły wykazali także problemami, związanymi z perspektywicznymi możliwościami współpracy krajów RWPG i EWG, z rozwojem integracji krajów socjalistycznych. W szczególności zwrócono uwagę słuchaczy na to, że w przyszłości integracja socjalistyczna w ramach RWPG zakłada pogłębienie procesów międzynarodowej specjalizacji i kooperacji. W rozwinięciu tej tezy wykazano, że kraje socjalistyczne zainteresowane są nie tylko w regionalnym, ale i ogólnosiwiatowym podziale pracy.

Naukowy program IV Międzynarodowej Szkoły, obok dyskusji nad przedstawionymi referatami zawierał zaznajomienie się z życiem gospodarczym Polski: zwiedzenie rolnych i przemysłowych przedsiębiorstw, spotkania z polskimi ekonomistami, władzami miasta i województwa. Dla uczestników Szkoły zostało zorganizowane spotkanie z pracownikami Państwowej Komisji Planowania, którzy mówili o stanie i perspektywach gospodarczego rozwoju Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, o sposobach rozstrzygnięcia stojących przed nią problemów.

Słuchacze Szkoły mieli także możliwość zapoznania się z kulturalnym życiem Polski.

Po zakończeniu Szkoły uczestnicy jednogłośnie wyrazili przekonanie, że ta forma międzynarodowej współpracy jest bardzo owocna i że należy ją bezwarunkowo, systematycznie rozwijać.

(Przedruk z „Mirowaja Ekonomika i Miedzunarodnyje Otnoszenija”, zeszyt nr 3, z sierpnia 1972, s. 151).

KOLOKWIMUM W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA EUROPEJSKIEGO

Pracownicy naukowcy Instytutu Zachodniego w Poznaniu i Instytutu Studiów Międzynarodowych (*Institut für Internationale Studien*) Uniwersytetu im. Karola Marksa w Lipsku (NRD) uczestniczyli w dniach od 19 do 21 października 1972 r. w konferencji, dotyczącej problematyki bezpieczeństwa europejskiego. Konferencja ta, zorganizowana przez obydwie instytuty odbyła się w Torgau.

Główne referaty w czasie trzydniowych obrad wygłosili: prof. dr Walter Poeggel, dyrektor Instytutu Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu w Lipsku oraz dr Lech Janicki, p.o. kierownika Zakładu Nauk Prawno-Politycznych z Instytutu Zachodniego w Poznaniu.

Prof. Poeggel omówił w swym referacie problem bezpieczeństwa europejskiego i normalizacji stosunków między państwami o odmiennych ustrojach społecznych, zwłaszcza w odniesieniu do NRD i NRF. Jediną podstawą stosunków między tymi dwoma państwami mogą być uznane powszechnie zasady demokratycznego prawa międzynarodowego, tak jak zostały one wyrażone w Karcie Narodów Zjednoczonych i w zasadniczych deklaracjach ONZ. Analogicznie też dla rozwoju normalnych stosunków między NRD i NRF zasadnicze znaczenie mają uzgodnione ostatnio podstawy stosunków między Związkiem Radzieckim i Francją, między Związkiem Ra-

dzieckim i Stanami Zjednoczonymi, względnie między Polską Rzeczypospolitą Ludową i Francją.

Dr Janicki omówił w swym referacie problematykę reperkusji układu z 7 grudnia 1970 r. między NRF i Polską w systemie prawnym NRF. Stwierdził przy tym, że Republika Federalna w wielu wypadkach nie wyciągnęła jeszcze w odniesieniu do swego ustawodawstwa właściwych i koniecznych konsekwencji z układu z Polską i z innych układów, jakie weszły w życie w dniu 3 czerwca 1972 r. Pomijając kwestię niektórych przepisów konstytucyjnych, chodzi tu zwłaszcza o ustawodawstwo dotyczące tzw. przynależności państwowej (obywatelstwa), a także o różne inne przepisy prawne o zabarwieniu rewizjonistycznym.

Ożywiona, wszechstronna i interesująca dyskusja dotyczyła m. in. zagadnień zasad bezpieczeństwa oraz współpracy państw o różnych ustrojach społecznych w Europie, problemów realizacji zarówno układów podpisanych w 1970 r. w Moskwie i w Warszawie, jak i czterostronnej umowy w sprawie Berlina Zachodniego, kwestie ideologicznej walki klas i współpracy kulturalnej, a także innych problemów państwowo- i międzynarodowopravných.

Dyskusja, w której toku interesujące komunikaty przedstawili — ze strony Instytutu w Lipsku: prof. dr Wolfgang Menzel, doc. dr Ekkehard Lieberam, doc. dr habil. Manfred Premssler, doc. dr Rolf Meissner, dr Erhard Hexelschneider i dr Hans Ivens, a ze strony Instytutu Zachodniego w Poznaniu: dr Antoni W. Walczak, mgr Krystyna Sikorska, mgr Maria A. Brymas, mgr J. Muszyński i mgr Z. Jaśkiewicz, wykazała ponadto współdziałanie różnych dyscyplin naukowych, służyła dalszemu podniesieniu kwalifikacji uczestników konferencji oraz pozwoliła młodym pracownikom naukowym zaprezentować wyniki własnych badań.

Obydwa instytuty, poznański i lipski, już od dłuższego czasu łączą ściśle kontakty, które dzięki ostatniemu wspólnemu kolokwium zostały jeszcze bardziej umocnione. Przewiduje się, iż sprawozdanie z obrad zostanie w najbliższym czasie opublikowane w obu krajach.

L.J.

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM SŁAWISTYCZNE W WARSZAWIE

Wydarzeniem, które przyciągało uwagę naukowców w początkach września 1972 r. było międzynarodowe sympozjum przygotowane wspólnie przez Instytut Badań Literackich PAN i Polski Komitet do Spraw UNESCO na temat: *Humanistyczne i społeczne wartości literatur słowiańskich*. Sympozjum zorganizowano w Warszawie, z udziałem uczonych z całego świata; było ono okazją do skonfrontowania wielu poglądów oceniających znaczenie piśmiennictwa narodów słowiańskich w ogólnosiwiatowym dorobku kulturalnym, a jednocześnie umożliwiło bezpośrednie zetknięcie sławistów z różnych krajów. Sympozjum zwołane pod auspicjami tak eksponowanych instytucji, zapewniło udział w obradach najbardziej znanych przedstawicieli słowianoznawstwa światowego; poza sławistami z krajów słowiańskich przybyli również reprezentanci slawistyki rumuńskiej, węgierskiej, norweskiej, fińskiej, szwajcarskiej, brytyjskiej, NRF i NRD, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Indii, Egiptu i Japonii.

Problematykę referatów i komunikatów wygłoszonych w czasie sympozjum podzielić można na następujące grupy:

1. Referaty zajmujące się znaczeniem literatury rosyjskiej (a także ukraińskiej i białoruskiej) oraz recepcją kultury i literatury rosyjskiej w świecie.
2. Prace dotyczące literatury polskiej.